

Facultade de Dereito

Información xeral

1. DATOS DO CENTRO

Facultade de Dereito, Edificio Xurídico Empresarial
Campus Universitario As Lagoas s/n
32004 - Ourense
Ourense
España

sdefdo@uvigo.es

Tlf.: +34 988 368 700 - +34 988 368 900

Fax: +34 988 368 923

Web <http://dereito.uvigo.es>

2. EQUIPO DE GOBERNO

- Decano: Prof. Dr. D. Roberto O. Bustillo Bolado
- Vicedecana de Organización Académica: Prof.ª Dra. Dna. Susana Álvarez González
- Vicedecana de Planificación e Calidade: Prof.ª Dra. Marta Fernández Prieto
- Secretaria: Prof.ª Dr.ª Dna. María Dores Fernández Fustes

3. COORDINADORA DE RELACIÓNS INTERNACIONAIS

- Prof.ª Dra. Dna. Belén Sánchez Ramos

4. COORDINADORA DE GRAO

- Prof.ª Dra. Lourdes Borrajo Diz

Máster Universitario en Avogacía-Ourense

Materias

Curso 2

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
O03M110V01301	Prácticas Externas	1c	24
O03M110V01302	Traballo Fin de Máster	1c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS**Prácticas Externas**

Materia	Prácticas Externas		
Código	O03M110V01301		
Titulación	Máster Universitario en Avogacía-Ourense		
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso
	24	OB	2
Lingua de impartición	Cuadrimestre		
	1c		
Departamento	Dereito público especial		
Coordinador/a	Fernández Prieto, Marta		
Profesorado	Fernández Prieto, Marta		
Correo-e	mfprieto@uvigo.es		
Web	http://http://webs.uvigo.es/masteravogacia/es http://faitic.uvigo.es/index.php/es/		
Descrición xeral	As prácticas externas constitúen unha actividade de natureza formativa realizada polo alumnado universitario e supervisada polas universidades. O seu obxectivo principal neste máster é permitir que o estudante complemente e aplique os coñecementos adquiridos na súa formación académica, favorecendo en xeral o desenvolvemento das competencias necesarias para o exercicio da profesión da avogacía.		

Competencias

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
A3	Que os estudantes sexan capaces de integrar coñecementos e se enfrontar á complexidade de formular xuízos a partir dunha información que, sendo incompleta ou limitada, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas á aplicación dos seus coñecementos e xuízos.
A4	Que os estudantes saiban comunicar as súas conclusións, e os coñecementos e razóns últimas que as sustentan, a públicos especializados e non especializados dun xeito claro e sen ambigüidades.
A5	Que os estudantes posúan as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando dun xeito que terá que ser, en grande medida, autodirixido e autónomo.
B5	Capacidade de traballar en equipo e coordinar grupos de traballo.
B6	Comportarse de forma ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
C1	Posuír, comprender e desenvolver habilidades que posibiliten aplicar os coñecementos académicos especializados adquiridos no grao á realidade cambiante á que se enfrontan os avogados para evitar situacións de lesión, risco ou conflito en relación aos intereses encomendados ou o seu exercicio profesional ante tribunais ou autoridades públicas e nas funcións de asesoramento.
C2	Coñecer as técnicas dirixidas á indagación e establecemento dos feitos nos distintos tipos de procedemento, especialmente a produción de documentos, os interrogatorios e as probas periciais.
C3	Coñecer e ser capaz de integrar a defensa dos dereitos dos clientes no marco dos sistemas de tutela xurisdiccionais nacionais e internacionais.
C5	Coñecer e saber aplicar os dereitos e deberes deontolóxicos profesionais nas relacións do avogado co cliente, as outras partes, o tribunal ou autoridade pública e entre avogados.
D1	Capacidade de síntese e análise.
D2	Capacidade de xestión da información.
D3	Capacidade de organizar e planificar.

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Enfrontarse a problemas deontolóxicos profesionais	A3 B6 C1 C5
Familiarizarse co funcionamento e a problemática de institucións relacionadas co exercicio da Avogacía	C2 C3 C5
Coñecer a actividade do resto de operadores xurídicos, así como de profesionais relacionados co exercicio da profesión	A2 A4 B5 C2 C3 D2

Recibir información actualizada sobre o desenvolvemento da carreira profesional e as posibles liñas de actividade, así como acerca dos instrumentos para a súa xestión	A2 A4 B5 C1 C3 D1 D2
Desenvolver as competencias e habilidades necesarias para o exercicio da profesión de avogado	A2 A3 A4 A5 B5 B6 C1 C2 C3 C5 D1 D2 D3

Contidos

Tema	
I. Contido	O contido das prácticas axustarase en función da entidade colaboradora na que o alumno as realice -xulgados ou tribunais, fiscalías, sociedades ou despachos profesionais de avogados, empresas, departamentos xurídicos ou de recursos humanos das administracións públicas, institucións oficiais ou empresas, no ámbito nacional e internacional-. O contido concreto das mesmas establécese en os distintos Convenios de colaboración asinados coa Universidade. En todo caso, teranse en conta o Convenio de colaboración asinado co Ilustre Colexio de Avogados de Ourense, así como calquera outro Convenio de colaboración que poida asinarse para ese efecto.
II. Selección de despachos para a realización das prácticas	O Ilustre Colexio de Avogados de Ourense, facilitará os despachos necesarios para a realización das prácticas por parte de os estudantes. O Coordinador Profesional desenvolverá e coordinará os créditos ECTS correspondentes ás prácticas externas. Para iso, seleccionará os despachos, institucións ou entidades onde se realicen, así como os titores e colaboradores que as dirixan. Determinará o plan detallado, calendario e horario de prácticas e establecerá os mecanismos de control precisos para a comprobación da súa adecuada realización e aproveitamento, conforme ao establecido na Lei e no Regulamento de Acceso, así como na Memoria para a verificación do título do máster.
III. Proxecto formativo	As prácticas externas axustaranse ao disposto no proxecto formativo incluído no anexo do convenio de cooperación educativa suscrito con cada unha das institucións que vaian ofrecer prazas para realizar as prácticas. O proxecto formativo especificará os obxectivos de competencias e de actividades de cada unha das prácticas, que deberán desenvolver as competencias de aprendizaxe previstas na guía docente da materia, sen que se poidan incluír outras.
IV. Obxectivos do programa de prácticas	O programa de prácticas terá, entre outros, os seguintes obxectivos: <ul style="list-style-type: none"> a) Enfrontarse a problemas deontolóxicos profesionais. b) Familiarizarse co funcionamento e coa problemática de institucións relacionadas co exercicio da profesión de avogacía. c) Coñecer a actividade doutros operadores xurídicos e profesionais, relacionados co exercicio da súa profesión. d) Recibir información actualizada sobre o desenvolvemento da carreira profesional e as posibles liñas de actividade, así como sobre os instrumentos para a súa xestión. e) En xeral, desenvolver as competencias necesarias para o exercicio da profesión de avogado/a.

V. Actividades a desenvolver

As actividades consistirán, xeralmente, en:

- a) Acompañamento a avogados en asistencias da quenda de oficio.
- b) Presenza nas consultas do servizo de orientación xurídica.
- c) Participación en actividades colexiais
- d) Asistencia a todo tipo de actuacións procesuais -supervisión e redacción de documentos, seguimento de problemas xurídicos, asistencia ao trato/negociación con clientes, participación na toma e discusión de decisións, asistencia a xuízo e demais actividades que se concretarán, loxicamente, en función do tipo de institución en o que se realicen as prácticas, actividades todas elas encamiñadas todas elas a formar xuristas capaces de resolver os problemas xurídicos que se lles expoñan-. Os alumnos deberán adquirir as competencias xerais e específicas da presente materia.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticas externas	570	0	570
Informes/memorias de prácticas externas ou prácticum	0	30	30

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Prácticas externas	Realización de prácticas de tipo xurídico en institucións, organismos ou entidades colaboradoras: traballo en sedes xudiciais, traballo en institucións oficiais e empresas, traballo en despachos de avogados, traballo en colexio de avogados en seminarios con método do caso -simulación de litixios nas diversas ordes xurisdiccionais-.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas externas	Atención personalizada ao estudante por parte dos seus titores externo e interno.
Probas	Descrición
Informes/memorias de prácticas externas ou prácticum	Atención personalizada ao estudante por parte dos seus titores externo e interno.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Prácticas externas	O titor/a de a entidade externa avaliará as competencias concretas que a/o estudante debe adquirir, valorando especialmente o desenvolvemento das competencias e habilidades necesarias para o exercicio da profesión de avogado. Para superar a materia, o estudante deberá obter unha cualificación superior a 5 e cumprir os demais requisitos sinalados no *art. 15 do Regulamento de prácticas externas do máster. Para obter unha cualificación de 9 ou superior, véxase outros comentarios e segunda convocatoria. Resultados de aprendizaxe: enfrontarse a problemas deontolóxicos profesionais; familiarizarse co funcionamento e a problemática de institucións relacionadas co exercicio da Avogacía; coñecer a actividade do resto de operadores xurídicos, así como de profesionais relacionados co exercicio da profesión; recibir información actualizada sobre o desenvolvemento da carreira profesional e as posibles liñas de actividade, así como acerca dos instrumentos para a súa xestión; desenvolver as competencias e habilidades necesarias para o exercicio da profesión de avogado.	85	A2 B5 C1 D1 A3 B6 C2 D2 A4 C3 D3 A5 C5

Informes/memorias de prácticas externas ou prácticum	O tutor/a académico elaborará un informe de valoración final no cal determinará a cualificación final, unha vez supervisadas a memoria final entregada polo/a estudante, o informe do tutor/a profesional e o informe do/a estudante. Para obter unha cualificación de 9 ou superior, véxase outros comentarios e segunda convocatoria. Resultados de aprendizaxe: familiarizarse co funcionamento e a problemática de institucións relacionadas co exercicio da Avogacía; coñecer a actividade do resto de operadores xurídicos, así como de profesionais relacionados co exercicio da profesión; desenvolver as competencias e habilidades necesarias para o exercicio da profesión de avogado.	15	A4 A5	D1 D2 D3
--	---	----	----------	----------------

Outros comentarios sobre a Avaliación

De acordo co art. 15 do Regulamento de prácticas externas do Máster universitario en Avogacía da Facultade de dereito:

1. A avaliación das prácticas será levada a cabo polo tutor/a académico asignado a cada estudante.

2. Para poder ser avaliado positivamente é necesario:

a) Non faltar máis dun 10 % das horas que conforman a práctica. No caso de que as faltas sexan xustificadas e superen a porcentaxe anterior, a CAM decidirá se o/a estudante pode ser avaliado positivamente. O tutor/a da entidade externa poñerá en coñecemento do coordinador/a profesional as faltas de asistencia xustificadas e inxustificadas do alumno/a ás prácticas externas para os efectos oportunos.

b) Que a cualificación global que figure no informe de seguimento emitido polo tutor/a da entidade externa sexa igual ou superior a cinco puntos sobre dez (anexo III, informe do tutor/a da entidade externa). O tutor/a da entidade externa avaliará as competencias concretas que a/o estudante debe adquirir segundo a guía docente, valorando especialmente o desenvolvemento das competencias e habilidades necesarias para o exercicio da profesión de avogado, ítem do anexo III no que se representan as demais competencias.

c) Entregarlle o seu informe de prácticas ao tutor/a académico no prazo dos sete días hábiles contados dende o día en que conclúen as prácticas. Este informe de prácticas estará constituído por un informe do propio alumno/a sobre a avaliación das prácticas e das suxestións de mellora (anexo IV, informe do estudante) e pola memoria final das prácticas externas do/a estudante, que como mínimo conterá a seguinte información:

- Datos persoais do/a estudante.
- Nomes do tutor/a académico e do departamento da Universidade de Vigo ao que pertence.
- Nome e cargo do tutor/a na empresa.
- Nome e localización da empresa ou entidade onde realizou as prácticas.
- Breve descrición da empresa, do sector ao que pertence e das súas liñas de traballo principais.
- Descrición concreta e detallada das tarefas, dos traballos desenvolvidos e dos departamentos da empresa ou entidade aos que estivo asignado.
- Valoración das tarefas desenvolvidas cos coñecementos e coas competencias adquiridas en relación cos estudos universitarios cursados.
- Relación dos problemas técnicos presentados e o procedemento seguido para resolvelos.
- Identificación das achegas que, en materia de aprendizaxe, supuxeron as prácticas.
- Breve descrición das incidencias xurdidas ao longo das prácticas que lle foron comunicadas ao tutor/a académico, así como as solucións adoptadas.
- Avaliación das practicas e das suxestións de mellora segundo o anexo IV «Informe do estudante».
- Outros documentos esixidos polos programas de prácticas internacionais.

3. O tutor/a académico elaborará un informe de valoración final (anexo v, informe do tutor/a académico) no cal determinará a cualificación final, con base nas especificacións da guía docente da materia, e unha vez supervisadas a memoria final entregada polo/a estudante, o informe do tutor/a profesional e o informe do/a estudante.

Se a cualificación obtida no informe de seguimento do tutor/a da entidade colaboradora é igual ou superior a cinco, a

avaliación do devandito titor/a representará o 85% da cualificación global da materia e a do titor/a académico o 15% restante. Para obter unha cualificación de 9 ou superior, será necesario que o/a estudante obteña a cualificación do sobresaínte en ambas as dúas avaliacións. No caso de que o/a estudante non reúna algún dos tres requisitos enumerados nas letras a), b) e c) do apartado 2 deste artigo, recibirá a cualificación de «Suspenso».

4. Unha vez finalizado o proceso de avaliación, o titor/a académico porá en coñecemento dos coordinadores das materias a cualificación final e asinará e entregará na secretaría do centro os certificados de prácticas en empresas (certificado acreditativo de realización de prácticas académicas externas, anexo VI). Os certificados incorporaranse ao expediente de cada estudante

SEGUNDA CONVOCATORIA: Aplicarase igualmente o art. 15 do Regulamento de prácticas externas do Máster universitario en Avogacía da Facultade de dereito.

As datas de entrega dos informes do titor externo e do estudante e da memoria de prácticas das diferentes convocatorias fixarase de acordo co art. 15 do Regulamento, en función da data de remate das prácticas prevista no cronograma da materia aprobado pola comisión académica para o curso 2015-2016.

Bibliografía. Fontes de información

Recoméndase ter sempre presentes os contidos do Regulamento de prácticas externas do Máster universitario en Avogacía da Facultade de dereito http://webs.uvigo.es/masteravogacia/docs/normativa/regulamento_practicas_externas_master_avogacia.pdf e formularios

Recomendacións

DATOS IDENTIFICATIVOS**Trabajo Fin de Máster**

Materia	Trabajo Fin de Máster			
Código	O03M110V01302			
Titulación	Máster Universitario en Abogacía-Ourense			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Derecho público			
Coordinador/a	Bustillo Bolado, Roberto Orlando			
Profesorado	Bustillo Bolado, Roberto Orlando			
Correo-e	rbustillo@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/masteravogacia/index.html			
Descripción xeral	El TFM consistirá en un trabajo de investigación original e inédito, que podrá presentarse y defenderse en gallego o en castellano.			

Competencias

Código	
A2	Que los estudiantes sepan aplicar los conocimientos adquiridos y su capacidad de resolución de problemas en entornos nuevos o poco conocidos dentro de contextos más amplios (o multidisciplinares) relacionados con su área de estudio.
A3	Que los estudiantes sean capaces de integrar conocimientos y enfrentarse a la complejidad de formular juicios a partir de una información que, siendo incompleta o limitada, incluya reflexiones sobre las responsabilidades sociales y éticas vinculadas a la aplicación de sus conocimientos y juicios.
A4	Que los estudiantes sepan comunicar sus conclusiones, y los conocimientos y razones últimas que las sustentan, a públicos especializados y no especializados de un modo claro y sin ambigüedades.
A5	Que los estudiantes posean las habilidades de aprendizaje que les permitan continuar estudiando de un modo que habrá de ser en gran medida autodirigido o autónomo.
B5	Capacidad de trabajar en equipo y coordinar grupos de trabajo.
B6	Comportarse de forma ética y responsabilidad social como ciudadano y como profesional.
C1	Poseer, comprender y desarrollar habilidades que posibiliten aplicar los conocimientos académicos especializados adquiridos en el grado a la realidad cambiante a la que se enfrentan los abogados para evitar situaciones de lesión, riesgo o conflicto en relación a los intereses encomendados o su ejercicio profesional ante tribunales o autoridades públicas y en las funciones de asesoramiento.
C7	Saber identificar conflictos de intereses y conocer las técnicas para su resolución, establecer el alcance del secreto profesional y de la confidencialidad, y preservar la independencia de criterio.
C10	Desarrollar destrezas y habilidades para la elección de la estrategia correcta para la defensa de los derechos de los clientes teniendo en cuenta las exigencias de los distintos ámbitos de la práctica profesional.
C13	Saber exponer de forma oral y escrita hechos, y extraer argumentalmente consecuencias jurídicas, en atención al contexto y al destinatario al que vayan dirigidas, de acuerdo en su caso con las modalidades propias de cada ámbito procedimental.
D1	Capacidad de síntesis y análisis.
D2	Capacidad de gestión de la información.
D3	Capacidad de organizar y planificar.

Resultados de aprendizaje

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Demostrar la adquisición de las competencias, especialmente específicas/profesionales, propias del título.	C1 C7 C10 C13
Ser capaz de planificar la realización de un trabajo a partir de las prácticas realizadas, de estructurarlo y de buscar, en su caso, los materiales necesarios para su realización	A2 A3 A4 A5 B5 B6 D1 D2 D3

Contenidos

Tema

-El TFM estará relacionado con alguno de los temas abordados en las prácticas realizadas por la/el estudiante y reflejado en la memoria de prácticas.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Trabajos tutelados	1	149	150

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxías

	Descrición
Trabajos tutelados	Un tutor orientará al alumno en la elaboración y defensa de su trabajo.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Trabajos tutelados	El tutor orientará al alumno a lo largo del periodo de realización del trabajo.

Evaluación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Trabajos tutelados	Valoración del contenido escrito del TFM y de la defensa oral del mismo ante un tribunal.	100	A2	B5	C1	D1
			A3	B6	C7	D2
			A4		C10	D3
			A5		C13	

Otros comentarios sobre a Avaliación

Fuentes de información

Habrará que manejar en cada caso las fuentes de información que señale el tutor o tutores.

Recomendaciones

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Deontoloxía, Organización Profesional y Turno de Oficio/O03M110V01101
Práctica Administrativa/O03M110V01106
Práctica Civil I/O03M110V01103
Práctica Civil II/O03M110V01201
Práctica Extrajudicial/O03M110V01102
Práctica Laboral y de Seguridad Social/O03M110V01204
Práctica Mercantil/O03M110V01104
Práctica Penal I/O03M110V01105
Práctica Penal II/O03M110V01202
Práctica Tributaria/O03M110V01203
Prácticas Externas Básicas/O03M110V01205
Prácticas Externas/O03M110V01301